

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 158/2014-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészárosa o sťažnosti I. J., zastúpeného advokátom Mgr. Lubomírom Kadurom, Advokátska kancelária, Republiky 16, Žilina, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 450/2010 zo 17. februára 2011 p o r u š e n é b o l o .
2. I. J. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť I. J. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Lubomíra Kaduru, Republiky 16, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 158/2014-10 z 24. apríla 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť I. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ doručil okresnému súdu 13. mája 2008 návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu na zaplatenie sumy 85 516 \$ (po prepočítaní 75 805,11 €) proti... (ďalej len „odporca v 1. rade“), M. M. (ďalej len „odporca v 2. rade“) a V. B. (ďalej len „odporca v 3. rade“, spolu len „odporcovia“). Okresný súd vydal 15. júla 2008 zmenkový platobný rozkaz sp. zn. 20 Zm 5/2008 v prospech sťažovateľa. Dňa 4. augusta 2008 podali odporcovia proti označenému zmenkovému platobnému rozkazu námietky, ktoré okresný súd uznesením č. k. 20 Zm 5/2008-11 z 10. septembra 2008 zamietol s odôvodnením, že boli podané oneskorene. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 20 Zm 5/2008-11 z 10. septembra 2008 podali odporcovia odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 13 CoZm 1/2009 zo 6. mája 2009 tak, že napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Vec bola na okresnom súde ďalej vedená pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010.

Sťažovateľ 25. októbra 2010 doručil ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 450/2010-24 zo 17. februára 2011 konštatoval porušenie sťažovateľom označeného základného práva, prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010 konal bez zbytočných prietáhov, a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011 tak, že zmenkový platobný rozkaz č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008 voči odporcovi v 1. a 3. rade v časti o zaplatenie zmenkovej sumy 10 933 \$ zrušil a konanie zastavil; voči odporcovi v 1. rade o zaplatenie 43 832,09 \$ zmenkový platobný rozkaz č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008 zrušil a konanie zastavil; voči odporcovi v 3. rade v časti o zaplatenie zmenkovej sumy 27 323,69 \$ zmenkový platobný rozkaz č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008 zrušil; zmenkový platobný rozkaz č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008 v časti o náhradu trov konania zrušil a vo zvyšnej časti zmenkový platobný rozkaz č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008 voči odporcovi v 1. rade zrušil a voči odporcovi v 3. rade ponechal v platnosti s tým, že o náhradu trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti veci samej. Rozsudok okresného súdu č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu č. k. 13 CoZM 4/2011-178 z 9. februára 2012 nadobudol právoplatnosť 16. februára 2012.

Sťažovateľ 18. júna 2012 podal súdnemu exekútorovi B. K. (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie proti odporcovi v 3. rade na vymoženie sumy 47 259,31 € s príslušenstvom na podklade zmenkového platobného rozkazu okresného súdu č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011 a rozsudkom krajského súdu č. k. 13 CoZM 4/2011-178 z 9. februára 2012. Súdny exekútor vyzval sťažovateľa výzvou sp. zn. EX 822/2012 z 13. novembra 2012, aby bezodkladne po jej doručení opravil návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul v časti dátumu narodenia odporcu v 3. rade z nesprávneho dátumu 20. júl 1962 na správny dátum 28. júl 1962.

Sťažovateľ požiadal krajský súd podaním doručeným 20. novembra 2012 o opravu chyby v písaní v písomnom vyhotovení rozsudku krajského súdu č. k. 13 CoZM 4/2011-178 z 9. februára 2012 spočívajúcej v nesprávne uvedenom dátume narodenia odporcu v 3. rade

podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s odôvodnením, že v rozsudku krajského súdu je uvedený nesprávne dátum narodenia V. B. 20. júl 1962, pričom správne má byť 28. júl 1962. Krajský súd sťažovateľovi prípisom zo 4. decembra 2012 oznámil, že s ohľadom na to, že odporca v 3. rade je označený s uvedením rovnakého dátumu narodenia ako v rozsudku krajského súdu č. k. 13 CoZM 4/2011-178 z 9. februára 2012 aj v návrhu sťažovateľa na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ako aj v písomnom vyhotovení rozsudku okresného súdu č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011, je potrebné, aby o sťažovateľovom návrhu na opravu chyby rozhodol okresný súd. Krajský súd súčasne s pokynom na rozhodnutie o sťažovateľovom návrhu na opravu dátumu narodenia odporcu v 3. rade spis vrátil okresnému súdu, kde bol doručený 20. decembra 2012.

Keďže o oprave chyby v písaní nebolo okresným súdom žiadnym spôsobom rozhodnuté, sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu 4. októbra 2013 sťažnosť na prietahy v konaní, nebol však o spôsobe jej vybavenia vyrozumý.

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu ďalej uviedol, že okresný súd o jeho návrhu na opravu rozsudku okresného súdu č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011 dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že v zmysle § 164 OSP tak bol povinný urobiť do 30 dní od jeho podania. Za tejto situácie nemôže sťažovateľ viesť exekúciu na vymoženie povinnosti uloženej odporcovi v 3. rade. Okresný súd nerozhodol o návrhu sťažovateľa na opravu a ani naň nijako nereagoval vyše roka. Pre sťažovateľa to znamená, že hoci návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu podal ešte 13. mája 2008, dosiaľ sa objektívne nemôže domôcť svojho práva. Suma, ktorá je predmetom konania predstavovala sťažovateľove celoživotné úspory, mala prispieť na uspokojenie jeho základných životných potrieb aj s ohľadom na jeho blížiaci sa dôchodkový vek. Sťažovateľ zdôraznil, že k prietahom pri rozhodovaní o jeho žiadosti o vykonanie opravy rozhodnutia nijako neprispel, ide o vec právne jednoduchú, napriek tomu čelí právnej neistote spolu už viac než päť rokov.

Na tomto základe sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo I. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010 bolo porušené.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní pod sp. zn. 20 CbZm/3/2010 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. I. J. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 500,- € (slovom: tritisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný I. J. vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný nahradiť I. J. trovy konania v sume 275,94 € na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Lubomíra Kaduru, ul. Republiky 16, 010 01 Žilina do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 158/2014-10 z 24. apríla 2014 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Ústavný súd si od predsedu okresného súdu vyžiadal aj vyjadrenie k sťažnosti. Predseda okresného súdu na žiadosť ústavného súdu reagoval prípisom č. 1 SprS 20/2014 z 20. júna 2014, v ktorom okrem iného uviedol: „Pri vybavení sťažnosti tunajším súdom bolo konštatované, že došlo k prietahom, avšak je potrebné upozorniť na dlhotrvajúci stav nedostatočného personálneho obsadenia, na ktoré sme viackrát upozorňovali, avšak bezvýsledne, a to aj napriek tomu, že ročný nápad vecí na tunajšom súde je cca 57.000 pri výkone +/- 32 sudcov.

Z uvedeného je zrejmé, že nie je možné konať bez prietahov za takého stavu, čo žiadame zohľadniť.

Zároveň Vám oznamujeme, že súhlasíme s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Z obsahu spisového materiálu vo veci vyplýva, že žalobca podal na Krajskom súde prostredníctvom jeho právneho zástupcu žiadosť o vykonanie opravy chyby v rozsudku

Krajského súdu v Žiline č. k. 19CoZm/4/20111-178 dňa 20.11.2012. Na základe tejto žiadosti si Krajský súd v Žiline vyžiadal predmetný spis na zapožičanie.

Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v žiadosti o opravu rozsudku Krajského súdu v Žiline uviedol, že týmto rozsudkom bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Žilina, pričom v záhlaví tohto rozhodnutia Krajský súd v Žiline nesprávne uviedol dátum narodenia žalovaného v 3. rade - V. B., bytom... Pritom poukázal na to, že totožnosť žalovaného v 3. rade bola v tejto veci zisťovaná predložením občianskeho preukazu žalovaného v 3. rade na pojednávaní pred Okresným súdom Žilina dňa 8. 3. 2011. Na preukázanie nesprávnosti uvádzaného dátumu narodenia žalovaného v 3. rade predložil fotokópiu prvej strany zápisnice, obsahujúcu číslo občianskeho preukazu žalovaného v 3. rade (OP č...) a výpis z registra obyvateľov zo dňa 9. 11. 2012, z ktorého vyplýva správny dátum narodenia žalovaného v 3. rade, a to 28. 7. 1962.

K žiadosti žalovaného v 3. rade na opravu rozsudku Krajského súdu v Žiline sa Krajský súd v Žiline vyjadril žalovanému v 3. rade podaním zo dňa 4. 12. 2012, podľa obsahu ktorého ho upovedomil o tom, že o jeho žiadosti na opravu musí primárne rozhodnúť Okresný súd Žilina, ktorý konal vo veci v prvom stupni, nakoľko rozhodnutie Krajského súdu v Žiline tvorí jednoliaty celok s rozhodnutiami Okresného súdu Žilina, a to s vydaným zmenkovým platobným rozkazom a s rozsudkom súdu prvého stupňa a až následne v závislosti od rozhodnutia prvostupňového súdu môže o žiadosti rozhodnúť odvolací súd. V nadväznosti na uvedené predložil Krajský súd v Žiline predmetný spis Okresnému súdu Žilina spolu s prípisom, aby vykonal dôsledné šetrenie k správneému údaju o dátume narodenia žalovaného v 3. rade a podľa jeho výsledku, aby rozhodol o návrhu žalobcu na vykonanie opravy nesprávnosti záhlavovej časti rozsudku, ktorá má spočívať v dátume narodenia žalovaného v 3. rade.

Z obsahu spisového materiálu bolo zistené, že samotný žalobca v žalobe zo dňa 7. 5. 2008 uviedol rodné číslo žalovaného v 3. rade ako... Následne tunajší súd vychádzajúc z tohto rodného čísla uvádzal vo všetkých rozhodnutiach v tejto veci údaj o dátume narodenia žalovaného v 3. rade ako 20. 7. 1962 (výzva na SUP zo dňa 25.6.2008 - č. l. 12 spisu, zmenkový platobný rozkaz č. k. 20Zm 5/2008-17 zo dňa 15.7.2008, uznesenie č. k. 20Zm 5/2008-31 zo dňa 10.9.2008, uznesenie o poplatkovej povinnosti č. l. 52, č. l. 54, č. l. 155, č. l. 157 spisu). Zároveň tento dátum narodenia žalovaného v 3. rade uvádzal

vo svojich písomnostiach aj právny zástupca žalobcu (čiastočné späťvzatie žaloby - č. l. 126 spisu, vyčíslenie trov - č. l. 137 spisu, odvolanie - č. l. 150 spisu) a dokonca aj právny zástupca žalovaného v 1. a 3. rade (námietky - č. l. 20 spisu, plnomocenstvo udelené právnomu zástupcovi žalovaným v 3. rade - č. l. 23 spisu, odvolanie voči uzneseniu č. k. 20Zm 5/2008-31 zo dňa 10.9.2008 - č. l. 33 spisu + č. l. 37 spisu, ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní - č. l. 64 spisu, plnomocenstvo zo dňa 11.1.2011 - č. l. 65 spisu, odvolanie č. l. 152 spisu, špecifikácia trov právneho zastúpenia - č. l. 184). Tento dátum narodenia prevzal do svojich rozhodnutí aj Krajský súd v Žiline (uznesenie č. k. 13CoZm/1/2009-46 zo dňa 6. 5. 2009, rozsudok č. k. 13CoZm/4/2011-178 zo dňa 9. 2. 2012), pričom dátum narodenia žalovaného v 3. rade 20. 7. 1962 bol uvedený aj v zápisnici Krajského súdu v Žiline o verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 9. 2. 2012 - č. l. 175 spisu. Dátum narodenia 28. 7. 1962, resp. rodné číslo... žalovaného v 3. rade bol uvedený iba na zmenke - č. l. 8 a na potvrdení o vklade v hotovosti - č. l. 111 spisu. Okrem uvedeného, žalobca odvodzoval prostredníctvom právneho zástupcu správnosť údajov o dátume narodenia žalovaného v 3. rade od predloženého občianskeho preukazu na pojednávaní pred Okresným súdom Žilina dňa 8. 3. 2011, na ktorom sa žalovaný v 3. rade prezentoval občianskym preukazom č... (č. l. 75 spisu), avšak podľa úradného záznamu tunajšieho súdu zo dňa 31. 7. 2008 o nahliadaní žalovaného v 3. rade do súdneho spisu bola jeho totožnosť overená podľa Občianskeho preukazu č... (č. l. 17 spisu).

Spis spolu so žiadosťou žalobcu a prípisom Krajského súdu v Žiline na vykonanie opravy rozhodnutí tunajšieho súdu v časti dátumu narodenia žalovaného v 3. rade bol vyššej súdnej úradníčke predložený na základe pokynu sudcu zo dňa 3. 1. 2013 predložený dňa 7. 1. 2013. Po oboznámení sa s podaním právneho zástupcu žalovaného v 3. rade a prípisom Krajského súdu v Žiline bolo v zmysle pokynu Krajského súdu v Žiline vykonávané dôkladné šetrenie správneho údajov o dátume narodenia žalovaného v 3. rade. Napr. dňa 19. 2. 2013 realizoval súd lustráciu v Registri obyvateľov zo dňa 19. 2. 2013, na základe ktorej bola zistená totožnosť osoby - V. B., nar. 28. 7. 1962, r. č..., bytom... Žiadosťou zo dňa 21. 2. 2013 požiadal tunajší súd Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Žiline o oznámenie informácie o držiteľovi občianskeho preukazu E... a S... Na základe informácie Okresného riaditeľstva policajného zboru v Žiline, doručenej súdu dňa 8. 3.

2013, bolo zistené, že držiteľom týchto občianskych preukazov je V. B., r. č... Následne bol spis dňa 19. 3. 2013 opätovne predložený vyššej súdnej úradníčke.

Po preverení správneho dátumu narodenia žalovaného v 3. rade bolo potrebné postupovať podľa ustanovenia § 164 OSP. Keďže použitie nesprávneho dátumu narodenia žalovaného v 3. rade, resp. rodného čísla v žalobe zo dňa 7. 5. 2008 sa prenieslo tak do písomností tunajšieho súdu a do nasledujúcich rozhodnutí odvolacieho súdu, ako aj do písomností účastníkov konania a ich právnych zástupcov, pričom sa jednalo o zjavnú nesprávnosť, bolo potrebné zo strany tunajšieho súdu opraviť postupom podľa ustanovenia § 164 OSP v spojení s ustanovením § 175 ods. 8 OSP a 167 ods. 2 OSP všetky rozhodnutia Okresného súdu Žilina vyhotovené v tejto veci a následne predložiť spis Krajskému súdu v Žiline. Tieto úkony však vyžadujú vzhľadom na rozsah a charakter potrebnej opravy dostatok času, pričom bolo potrebné zvoliť vhodný, a zároveň správny procesný postup -spôsob opravy, keďže táto oprava bude mať dopad na všetky rozhodnutia vo veci. Spoukazom na uvedené, ako aj vzhľadom na to, že sa jedná o právoplatne skončený spis, napriek tomu, že bol pripravený na vybavenie, vyššej súdnej úradníčke sa opravné uznesenie v dôsledku mimoriadneho zaťaženia aktívnymi spismi oddelení K, R, Cbi, Zm a CbZm nepodarilo zrealizovať.

Za vzniknuté omeškanie s vybavením veci sa ospravedlňujem. Napriek tomu, že pridelené spisy sa snažíme vybavovať priebežne, niekedy ani pri vynaložení maximálneho úsilia nie je možné pri terajšom nápade vecí vybaviť všetky veci v primeranom čase, a to napriek tomu, že v práci trávime oveľa viac času ako len ustanovený pracovný čas.“

Sťažovateľ sa k prípisu predsedu okresného súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 30. júla 2014, v ktorom uviedol: «Je faktom, že Okresný súd Žilina vydal dňa 21. 1. 2014 Uznesenie č. k. 20CbZm 3/2010, ktorým bola vykonaná oprava vydaných rozhodnutí a toto Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 2. 2014.

Sme však toho názoru, že uvedená skutočnosť nič nemení na tom, že postupom Okresného súdu Žilina došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukazujeme na to, že sťažovateľ podal žiadosť o opravu rozhodnutí vydaných Okresným súdom v Žiline dňa 19. 11. 2012. Dňa 24. 6. 2013 podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v tejto veci dopyt a opakovane žiadal

o opravu horeuvedených rozhodnutí vydaných Okresným súdom v Žiline. Dňa 22. 8. 2013 podal dopyt vo veci samotný sťažovateľ. Dňa 4. 10. 2013 podal sťažovateľ sťažnosť predsedovi Okresného súdu Žilina na prietahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z.

Podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku „Súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O návrhu na opravu súd rozhodne do 30 dní od jeho podania. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť“.

Z uvedeného vyplýva, že po neprimeraných prietahoch, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia vo veci samej (ktoré konštatoval Ústavný súd SR už v predchádzajúcom konaní o sťažnosti v tej istej veci) Okresný súd Žilina bol opäť nečinný vyše roka v celkom jednoduchej procesnej veci. Samotný Okresný súd Žilina prietahy priznal.

Okrem dôvodov, ktoré sme uviedli vo svojej sťažnosti poukazujeme tiež na to, že v prejednávanej veci podal sťažovateľ sa domáhal uspokojenia svojho nároku, vyplývajúceho z rozsudku 20CbZm 3/2010-139 zo dňa 19. 05. 2011 cestou exekúcie a odvtedy začal povinný v rade 3. V. B. (ktorý ako jediný disponoval majetkom, z ktorého by bolo možné nárok sťažovateľa uspokojiť) mariť exekučné konanie zaťažovaním svojho majetku a jeho prevádzaním na tretie osoby. Nečinnosťou Okresného súdu vo veci opravy rozsudku tak došlo k výraznému oslabeniu právneho postavenia sťažovateľa.

Domnievame sa preto, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3.500,- € je namieste aj z tohto dôvodu. Sťažovateľ sa dostal do ťažkej finančnej situácie, kedy je odkázaný na poberanie starobného dôchodku v minimálnej výške a doteraz sa mu v dôsledku nečinnosti Okresného súdu Žilina nepodarilo reálne sa domôcť svojho práva.

Z týchto dôvodov trváme na podanej sťažnosti, pričom nežiadame, aby Ústavný súd prikázal Okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov vzhľadom na medzičasom vydané opravné uznesenie.»

Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Vzhľadom na tieto oznámenia ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo spisu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 20 Zm 5/2008) ústavný súd zistil takýto priebeh namietaného konania:

- návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu bol okresnému súdu doručený 13. mája 2008;

- 25. júna 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku (poplatok bol uhradený 4. júla 2008), v ten istý deň okresný súd vyzval sťažovateľa aj na predloženie potrebného počtu rovnopisov návrhu;

- okresný súd zmenkovým platobným rozkazom sp. zn. 20 Zm 5/2008 z 15. júla 2008 uložil odporcom zaplatiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi zmenkovú sumu 85 516 \$ so 6 % úrokom z označenej sumy od 12. decembra 2006 do zaplatenia;

- 4. augusta 2008 boli okresnému súdu doručené námietky odporcu v 1. rade a odporcu v 3. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu sp. zn. 20 Zm 5/2008 z 15. júla 2008;

- okresný súd uznesením č. k. 20 Zm 5/2008-11 z 10. septembra 2008 rozhodol o zamietnutí námietok odporcov z dôvodu, že boli podané oneskorene;

- odporcovia v 1. a 3. rade doručili 8. októbra 2008 okresnému súdu odvolanie proti jeho uzneseniu z 10. septembra 2008, spis bol krajskému súdu predložený 3. marca 2009;

- krajský súd uznesením sp. zn. 13 CoZm 1/2009 zo 6. mája 2009 rozhodol o zrušení odvolaním napadnutého uznesenia a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, spis bol okresnému súdu doručený 15. mája 2009;

- dňa 18. mája 2009 okresný súd expedoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania;

- uznesením sp. zn. 20 Zm 5/2008 z 11. januára 2010 okresný súd uložil odporcom zaplatiť súdny poplatok za podané námietky;

- 18. februára 2010 bola vec pridelená do senátu 20 CbZm a označená sp. zn. 20 CbZm 3/2010, dňa 9. marca 2010 bol spis predložený zákonnej sudkyňi;

- pokynom zákonnej sudkyne z 18. mája 2010 bol spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi pre účely prípravy pojednávania vo veci, vyšší úradník vrátil vec s pripojenými rozhodnutiami zákonnej sudkyňi 12. augusta 2010;

- 4. novembra 2010 zákonná sudkyňa nariadila termín pojednávania na 27. január 2011, ktorý bol následne zrušený na žiadosť o odročenie zo strany odporcu v 3. rade;

- 18. januára 2011 nariadil okresný súd pojednávanie na 8. marec 2011, ktoré bolo po prerokovaní veci odročené na 17. marec 2011;

- pojednávanie sa 17. marca 2011 neuskutočnilo na žiadosť o jeho odročenie právnym zástupcom odporcov, bolo odročené na 28. apríl 2011;

- pojednávanie 28. apríla 2011 bolo po prerokovaní veci odročené na 19. máj 2011;

- 27. apríla 2011 sťažovateľ čiastočne vzal žalobu späť;

- na pojednávaní 19. mája 2011 bol vyhlásený rozsudok č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011, ktorým okresný súd zmenkový platobný rozkaz č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008 sčasti voči odporcovi v 3. rade ponechal v platnosti a sčasti ho zrušil a konanie zastavil;

- 3. júna 2011 podal sťažovateľ a odporcovia odvolanie;

- 16. júna 2011 okresný súd zaslal odvolania na vyjadrenie účastníkom konania a vyrubil súdny poplatok za odvolania;

- 15. júla 2011 okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach;

- 9. februára 2012 krajský súd verejne vyhlásil rozsudok č. k. 13 CoZM 4/2011-178, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny;

- 16. februára 2012 nadobudol rozsudok okresného súdu č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 13 CoZM 4/2011-178 z 9. februára 2012 právoplatnosť;

- 6. júna 2012 sťažovateľ urgoval vydanie rozhodnutia o náhrade trov konania;

- 20. novembra 2012 sťažovateľ požiadal krajský súd o vydanie rozhodnutia o oprave chyby;

- 22. novembra 2012 krajský súd požiadal okresný súd o predloženie spisu, ktorý mu bol doručený 28. novembra 2012;

- 4. decembra 2012 krajský súd oznámil sťažovateľovi, že o jeho žiadosti o opravu chyby rozhodne najprv okresný súd vo vzťahu k zmenkovému platobnému rozkazu a rozsudku, ktorý vydal okresný súd, zároveň krajský súd prípisom spis vrátil okresnému súdu s tým, aby okresný súd rozhodol o oprave chyby v písaní v zmenkovom platobnom rozkaze a rozsudku okresného súdu;

- 20. decembra 2012 bol spis doručený okresnému súdu;

- 19. februára 2013 okresný súd požiadal o lustráciu osoby odporcu v 3. rade okresné riaditeľstvo Policajného zboru, pokiaľ ide o dátum jeho narodenia a číslo občianskeho preukazu;

- 8. marca 2013 bola okresnému súdu doručená odpoveď, z ktorej vyplýva, že občiansky preukaz predložený odporcom v 3. rade na pojednávaní bol vydaný V. B., ktorý sa narodil 28. júla 1962;

- 29. mája 2013 sťažovateľ urgoval vydanie rozhodnutia o oprave chyby;

- 22. augusta 2013 sťažovateľ opätovne urgoval vydanie rozhodnutia o oprave chyby;

- 4. októbra 2013 sťažovateľ doručil predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní;

- 25. októbra 2013 sťažovateľ doručil sťažnosť ústavnému súdu;

- 21. januára 2014 okresný súd uznesením č. k. 20 CbZm 3/2010-210 opravil záhlavia zmenkového platobného rozkazu č. k. 20 Zm 5/2008-17 z 15. júla 2008, rozsudku okresného súdu č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011 (a ďalších rozhodnutí) tak, že správny dátum narodenia odporcu v 3. rade je 28. júl 1962 [okresný súd vyhovie návrhu sťažovateľa o opravu chyby v písaní odôvodnil tým, že aj keď sám sťažovateľ na návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu a na podaniach adresovaných súdu uvádzal nesprávny dátum narodenia odporcu v 3. rade (20. júla 1962), správny dátum narodenia odporcu v 3. rade (28. júla 1962) bol uvedený na zmenke a okresný súd mal k dispozícii aj občiansky preukaz odporcu v 3. rade na pojednávaní s uvedením správneho údaja (potvrdené lustráciou v evidencii obyvateľov), v dôsledku čoho považuje údaj o dátume narodenia odporcu (20. júla 1962) uvádzaný v rozhodnutiach okresného súdu za chybu v písaní.].

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa § 164 OSP súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O návrhu na opravu súd rozhodne do 30 dní od jeho podania. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

V prípade sťažovateľa považuje ústavný súd za významné, že vo vzťahu ku konaniu okresného súdu sp. zn. 20 CbZm 3/2010 ústavný súd už nálezom č. k. IV. ÚS 450/2010-24 zo 17. februára 2011 konštatoval porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (vo vzťahu k obdobiu do rozhodnutia ústavného súdu) a prikázal okresnému súdu, aby v konaní postupoval bez zbytočných prietáhov.

Pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa doručenej ústavnému súdu 16. decembra 2013 sa preto ústavný súd mohol zaoberať iba priebehom konania pred okresným súdom v období po 17. februári 2011 a aj to iba s ohľadom na skutočnosť, že ani napriek nadobudnutiu právoplatnosti rozsudku okresného súdu č. k. 20 CbZm 3/2010-139 z 19. mája 2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 13 CoZM 4/2011-178 z 9. februára 2012 v dôsledku následne podaného návrhu sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia a povinnosti okresného súdu rozhodnúť o ňom, nemožno považovať vec za skončenú.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Predmetom namietaného konania bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na vydanie zmenkového platobného rozkazu na sumu 85 516 \$ a následne rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia. Podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať vec sťažovateľa za právne zložitú, pričom doterajší priebeh konania nesignalizuje ani skutkovú zložitost' veci.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 20 CbZm 3/2010 nezistil také okolnosti, ktoré by mohol pripísať na ťarchu sťažovateľa, okrem skutočnosti, že sám sťažovateľ v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu (a jeho následných podaniach adresovaných súdu) uviedol nesprávny dátum narodenia odporcu v 3. rade, čo nesporne malo vplyv na rýchlost' konania.

3. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v namietanom konaní ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99).

Vo vzťahu k rozhodovaniu okresného súdu o návrhu sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia považuje ústavný súd za významnú aj tú skutočnosť, že priamo zákon (§ 164 OSP) ukladá súdu povinnosť rozhodnúť o návrhu na opravu do 30 dní od jeho podania.

Vychádzajúc z obsahu spisu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 CbZm 3/2010, ústavný súd konštatoval, že okresný súd v období od vydania nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 450/2010-24 zo 17. februára 2011 do vydania rozsudku č. k. 20 CbZm 3/2010-139

z 19. mája 2011 postupoval vo veci samej plynulo a rešpektoval príkaz ústavného súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

Odlíšná je však situácia, pokiaľ ide o rozhodovanie okresného súdu o návrhu sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia, ktorý sťažovateľ doručil (krajskému súdu) 20. novembra 2012. V období od 20. decembra 2012 (vrátenie spisu okresnému súdu s pokynom krajského súdu rozhodnúť o návrhu sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia) do 21. januára 2014 (vydanie opravného uznesenia č. k. 20 CbZm 3/2010-210 okresným súdom) vykonal okresný súd iba jediný úkon potrebný na rozhodnutie o návrhu sťažovateľa (19. februára 2013 súd požiadal o lustráciu osoby odporcu v 3. rade, ktorá mu bola doručená 8. marca 2013). Možno teda konštatovať, že v období od 8. marca 2013 do 21. januára 2014 bol okresný súd vo veci absolútne nečinný.

Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu v uvedenom období došlo v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010 k zbytočným prietáhom, a teda k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodnutia o sťažnosti bola vec už skončená (opravné uznesenie bolo vydané 21. januára 2014), ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu iba konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľa za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto dospel k názoru, že treba rozhodnúť aj o žiadosti sťažovateľa priznať mu primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € s poukazom na to, že v dôsledku postupu okresného súdu nemôže viesť exekúciu na vymoženie povinnosti uloženej odporcovi v 3. rade, hoci návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu podal ešte 13. mája 2008, a preto sa dosiaľ objektívne nemôže domôcť svojho práva. Sťažovateľ poukazoval aj na to, že suma, ktorá je predmetom konania, predstavovala jeho celoživotné úspory, mala prispieť na uspokojenie jeho základných životných potrieb aj s ohľadom na jeho blížiaci sa dôchodkový vek.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd zohľadnil predovšetkým doterajšiu dĺžku namietaného konania po nadobudnutí právoplatnosti nález č. k. IV. ÚS 450/2010-24 zo 17. februára 2011

a charakter a intenzitu zbytočných priesťahov, ku ktorým v predmetnej veci došlo. Vzal do úvahy aj to, že už prv nálezom č. k. IV. ÚS 450/2010-24 zo 17. februára 2011 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2010 konal bez zbytočných priesťahov, a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €. Ústavný súd neponechal nepovšimnuté ani to, že hoci priamo zákon (§ 164 OSP) ukladá okresnému súdu lehotu na rozhodnutie o návrhu na vydanie opravného uznesenia, okresný súd vo veci sťažovateľa túto lehotu nerešpektoval. S poukazom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 500 € sťažovateľovi primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom Mgr. Lubomírom Kadurom. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2012, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2013. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) spolu v sume 275,94 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014